Stichting Cultureel Erfgoed
Portugees-Israëlietische Gemeente Amsterdam
Portugese Synagoge ~ Begraafplaats Ouderkerk ~ Bibliotheek Ets Haim ~ Kerksieraden

Gemeente Ouder-Amstel
T.a.v. de gemeenteraad
gemeente@ouder-amstel.nl
Postbus 35
1190 AA Ouderkerk aan de Amstel

Ouderkerk aan de Amstel, 20 oktober 2019

Aan de gemeenteraad van de Gemeente Ouder-Amstel

Geacht dames en heren,

Betreft: **verzoek tot structurele subsidie aan de Portugees-Joodse Begraafplaats Beth Haim in Ouderkerk aan de Amstel**

Het bestuur van de Stichting Cultureel Erfgoed Portugees-Israëlietische Gemeente (CEPIG) / het Castro-fonds doet hierbij het verzoek aan de raad van de Gemeente Ouder-Amstel om toekenning van een subsidie als bijdrage in de kosten van onderhoud van Beh Haim.

Vier eeuwen geschiedenis liggen samengebald op 4 ha grond aan een zijarm van de Amstel in het centrum van Ouderkerk aan de Amstel. Talloze historische verhalen zijn met deze bijzondere plek verbonden. Het ontsluiten en toegankelijk maken en houden van dit natuurgebied, de begraafplaats Beth Haim met circa 28.000 graven waaronder meer dan 900 monumentale grafzerken, en het verder vertellen van deze verhalen, maken een bezoek aan Beth Haim voor velen tot een onvergetelijke en leerzame gebeurtenis. Beth Haim, de oudste nog in gebruik zijnde Joodse begraafplaats in de Westerse wereld, is een uniek en bijzonder monument. Het bestuur samen met een grote groep vrijwilligers zetten zich ervoor in dit monument te behouden en voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk te laten zijn.

Onderhoud

Het onderhoud van Beth Haim is een arbeidsintensieve en kostbare zaak. Voor een begraafplaats kunnen maar in beperkte mate eigen inkomsten worden gevonden. Alleen aan groepen bezoekers kan entreegeld worden gevraagd. Daarnaast kan bij het rijk aanspraak worden gemaakt op een zogenoemde SIM-subsidie. Voor het overige is het bestuur afhankelijk van jaarlijkse bijdragen van enkele trouwe vrienden en incidentele donaties. Jaarlijks komt het bestuur een bedrag tekort in een orde van grootte van € 20.000 à € 25.000.

Bij deze brief treft u de begroting aan van de inkomsten en uitgaven met betrekking tot Beth Haim. Deze begroting sluit op een tekort van € 22.430 exclusief BTW.

Vrijwilligers

Gelukkig beschikt het bestuur sinds enkele jaren over een grote groep vrijwilligers, meer dan vijftig man/vrouw, die maandelijks een belangrijke bijdrage leveren aan het noodzakelijk onderhoud. Deze vrijwilligers zijn afkomstig uit Ouderkerk en omstreken. Hun activiteiten dragen niet alleen bij aan de begraafplaats als natuurmonument maar betekenen ook een substantiële verlichting van de jaarlijkse onderhoudslasten. Die bijdrage kan worden begroot op een bedrag in een orde van grootte van € 25.000. Zonder de hulp van de vrijwilligers zou het tekort dus aanmerkelijk hoger zijn geweest.

Het grote belang van Beth Haim

Beth Haim is een van de belangrijkste monumenten van de gemeente. In de Toeristennota wordt dit ook omstandig vermeld. Mede daarom valt het moeilijk uit te leggen dat de gemeente het al vele jaren laat afweten indien het gaat om een bijdrage in de jaarlijkse exploitatie van dit geweldige monument.

Zoals het bestuur vlak voor de zomer kon laten weten aan de wethouder voor Cultureel Erfgoed, mevrouw Marian van der Weele, kan de Stichting CEPIG aanspraak maken op een eenmalige subsidie van € 2.000.000. Dit geld is zowel bestemd voor het synagogecomplex in Amsterdam als voor de begraafplaats Beth Haim. Uit informeel overleg met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) is gebleken dat dit geld niet vrij beschikbaar is voor de exploitatie van beide objecten, dus ook niet voor dagelijks onderhoud. Deze subsidie is uitsluitend bestemd voor restauratiewerkzaamheden en grootonderhoud. Dit betekent dat hoe geweldig het ook is dat Beth Haim voor wat betreft de instandhouding in de toekomst kan beschikken over – zoals het er nu uitziet – voldoende financiële middelen, dit niet wegneemt dat indien niet kan worden voorzien in adequaat “dagelijks” onderhoud, dit slechts zal leiden tot verval en restauraties die voorkomen hadden kunnen worden indien de stichting over voldoende middelen had beschikt om te kunnen zorgen voor het dagelijks onderhoud.

Samenwerking

Beth Haim werkt nauw samen met de museale instellingen van het Joods Cultureel Kwartier in Amsterdam, waaronder het Joods Historisch Museum, de Esnoga, de bibliotheek Ets Haim, de Hollandsche Schouwburg en het Holocaust museum. Ook zijn er nauwe banden met het Stadsarchief van Amsterdam. Deze samenwerking met de externe partners illustreren nog eens het grote belang van Beth Haim als cultureel erfgoed waarvan de vermaardheid reikt tot ver over onze grenzen.

Ook met het Museum Amstelland bestaat er een samenwerking die erop is gericht de bezoekersaantallen vanuit de regio te verhogen. Met de regionale educatiemedewerkers worden schoolbezoeken geïnitieerd. Het bestuur streeft ernaar deze samenwerking te intensiveren mede met het oog op het toekomstige bezoekerspaviljoen. De verwachting is gerechtvaardigd dat voor het einde van dit jaar eindelijk met de bouw zal kunnen worden begonnen.

Op grond van het vorenstaande doet het bestuur een dringend beroep op uw raad in het komend overleg over de gemeentebegroting 2020 een bedrag op te nemen voor het groenonderhoud van Beth Haim en daarbij te bepalen dat die bijdrage zal gelden voor een periode van ten minste vier jaren. Wij denken hierbij aan het bedrag van het eerdergenoemde tekort van € 22.430.

Het bestuur beseft dat uw raad in de gemeente vele monden moet voeden. Alleen al uit een oogpunt van gelijkheid zou “de mond” van Beth Haim niet langer mogen worden overgeslagen.
Het bestuur houdt zich gaarne beschikbaar uw raad nadere inlichtingen te verstrekken over de financiele positie van Beth Haim indien deze gegevens nodig zouden zijn voor uw besluitvorming.

Ten slotte nodigt het bestuur uw raad van harte voor een werkbezoek. Het is belangrijk dat u als raad trots kunt zijn op zo’n uniek rijksmonument midden in onze gemeente. Mede daarom zou het fantastisch zijn als u dit ook in daden zou kunnen omzetten door toekenning van de gevraagde financiële bijdrage. Alleen op die manier is het bestuur in staat het monument voor toekomstige generaties toegankelijk te houden.

Uw beslissing en antwoord zien wij gaarne tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Het bestuur van de Stichting Cultureel Erfgoed Portugees-Israëlietische Gemeente/
David Henriques de Castrofonds

Mede namens J.R.A. Nawijn, bestuurslid
J.M.F.X. van Veggel, voorzitter

Begroting 2020	
Groenonderhoud	
Hagen	4.800
Maaien grafvelden met bosmaaier	4.500
Maaien van de paden	12.000
Onderhoud gebouwen	5.000
Onderhoud bomen	4.380
Onderhoud grafstenen monument	1.500
Vrijwilligersdagen	7.500
Overige groenwerkzaamheden, klusjes	5.000
Onvoorzien	2.500
	47.180
Overige lasten	
Lasten Vegahuis	5.000
Secretariaat bestuur	10.000
Kosten internet, website etc.	2.000
Kosten rondleidingen	250
Kosten nieuwsbrief, drukwerk	500
Bestuurskosten	500
overige algemene kosten	500
	18.750
Totaal uitgaven	65.930
Inkomsten	
SIM	11.000
Vrienden	12.500
Bijdrage CEPIG	15.000
giften / donaties / opbrengst rondleidingen	5.000
	43.500

Tekort -22.430